

**Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного Університету
«Харківський політехнічний інститут»**

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ФАРМАЦІЇ»

**Збірник тез доповідей
I Міжнародної науково-практичної
конференції**

19–20 вересня 2024 року

Харків – 2024

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ФАРМАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
I Міжнародної науково-практичної конференції**

19–20 вересня 2024 року

Харків – 2024

clinical practice guideline from the American College of physicians / A. Qaseem et al. *Ann Intern Med.* 2017. Vol. 166 (7). P. 514–530. doi: 10.7326/M16-2367

3. Summary: Low back pain and radicular pain: assessment and management. KCE report 287Cs / P. Van Wambeke et al. Brussels: Belgian Health Care Knowledge Centre (KCE). 2017.

4. National Institute for Health and Care Excellence. Low back pain and sciatica in over 16s: assessment and management (NG59). 2019. URL: <https://www.nice.org.uk/guidance/ng59>

5. Clinical practice guidelines for the noninvasive management of low back pain: A systematic review by the Ontario Protocol for Traffic Injury Management (OPTIMA) Collaboration / J. Wong et al. *Eur J Pain.* 2017. Vol. 21 (2). P. 201–216. doi: 10.1002/ejp.931

ПОТРЕБИ В РЕАБІЛІТАЦІЙНІЙ ДОПОМОЗІ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА ГЛОБАЛЬНОМУ РІВНЯХ

Виноградов Олег Олександрович,
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії,
Національний університет «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка»,
м. Полтава, Україна

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7167-6337>

Гужва Олена Іванівна,
кандидатка біологічних наук,
в. о. завідувачки кафедри реабілітації
і медичної діагностики,
Державний заклад «Луганський
національний університет
імені Тараса Шевченка»,
м. Лубни, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6627-8203>

Сучасні тенденції змін у стані здоров'я населення, зокрема, зростання питомої ваги осіб похилого та старечого віку (старіння населення), «омолодження» багатьох форм патології, збільшення частоти переходу гострих захворювань у хронічні, домінування в структурі захворювань хронічних неінфекційних хвороб, збільшення кількості травмованих та поранених в наслідок бойових дій значно підсилює актуальність проблем, пов'язаних із забезпеченням потреб у реабілітаційній допомозі на національному та глобальному рівнях [1, 2].

За інформацією А. Cieza et al. (2020) у 2019 році 2,41 млрд. осіб мали захворювання, що потребували реабілітаційної допомоги, внаслідок чого було втрачено 310 млн. років здорового життя (Years of healthy life lost due to disability, YLD). У віковій групі від 15 до 64 років потреби в реабілітації найбільшою мірою

були обумовлені захворюваннями опорно-рухового апарату; у дітей молодше 15 років – сенсорними і психічними розладами, захворюваннями опорно-рухового апарату; в осіб старше 65 років – захворюваннями опорно-рухового апарату, неврологічними розладами, сенсорними порушеннями і хронічними респіраторними захворюваннями. Звертає на себе увагу зростання потреб в реабілітації за останні 30 років на 63 % (з 1,48 млрд. осіб у 1990 р.) [3].

У Європейському регіоні ВООЗ кількість осіб, які мають хоча б одне захворювання, що потребує реабілітаційних послуг, становить 394,3 млн. осіб. Потреби в реабілітаційних послугах найчастіше пов'язані з м'язово-скелетними порушеннями (64,3 %), сенсорними порушеннями (16,4 %), неврологічними розладами (8,7 %), хронічними захворюваннями органів дихання (4,3 %), психічними розладами (3,7 %), новоутвореннями (1,3 %) та кардіоваскулярними хворобами (1,2 %) [4].

В Україні станом на 2019 р. 20,8 млн. осіб мають принаймні одне захворювання, що потребує реабілітаційних послуг. Серед осіб, що потребують реабілітації, 630,5 тис. молодше 15 років, 14,2 млн. відноситься до вікової групи від 15 до 64 років, 6,0 млн. осіб – 65 років і старше [4].

За даними Р. Мисула зі співавт. (2019) в Україні нараховується близько 3,0 млн. осіб з інвалідністю і 12 млн. осіб похилого віку та хворих із хронічним перебігом захворювання [5].

Аналіз загальнодоступних даних GBD 2017, проведений Т. S. Jesus et al. (2019), показав, що починаючи з 1990 р. кількість осіб, які імовірно можуть отримати користь від реабілітації, в країнах з низьким рівнем доходу збільшилась більш ніж удвічі [6].

Дослідження К. Каменов et al. (2018) також продемонстрували високу потребу в реабілітації у зв'язку з неінфекційними захворюваннями та травмами серед різних груп населення. Проте, ці потреби значно випереджали обсяги надання реабілітаційних послуг, що залишило багатьох людей без реабілітаційної допомоги. Основними причинами незадоволення потреб у реабілітації автори називають відсутність або нерівномірний розподіл послуг у країнах [7].

Про недостатнє забезпечення реабілітацією хворих на інсульт, черепно-мозкову травму, розсіяний склероз та інші неврологічні захворювання звертає увагу у своєму дослідженні D. Wade (2015) [8].

Сімдесят шоста Всесвітня асамблея охорони здоров'я у своїй резолюції про посилення реабілітації в системах охорони здоров'я зазначає, що незважаючи на істотне зростання потреб в реабілітації на глобальному рівні ці потреби значною мірою не задовольняються. У багатьох країнах, особливо з низьким та середнім рівнем доходу, більш ніж половина населення не отримує необхідних реабілітаційних послуг. Це пов'язано з обмеженим фінансуванням, відсутністю розуміння важливості реабілітаційних послуг, недостатністю ресурсів, інфраструктури та кваліфікованих фахівців. Крім того, надзвичайні ситуації (воєнні конфлікти та природні катастрофи) з одного боку збільшують попит на реабілітаційні послуги, а з іншого – призводять до перебоїв у їх наданні [2].

Розуміючи важливість зміцнення систем охорони здоров'я для

забезпечення вільного доступу до якісних реабілітаційних послуг на всіх етапах життєвого шляху людини ВООЗ було започатковано ініціативу «Rehabilitation 2030», якою було визначено 10 пріоритетних напрямків діяльності:

- 1 – посилення політичної підтримки та лідерства в реабілітації;
- 2 – покращення процесу планування та надання реабілітаційних послуг на національному і субнаціональному рівнях;
- 3 – покращення інтеграції реабілітації в систему охорони здоров'я і зміцнення міжсекторальних зв'язків;
- 4 – включення реабілітації до універсального охоплення послугами охорони здоров'я;
- 5 – побудова моделей комплексного надання послуг з реабілітації для поступового досягнення рівного доступу до якісних послуг для всього населення;
- 6 – створення сильного багатопрофільного контингенту реабілітаційних фахівців;
- 7 – розширення фінансування реабілітаційних послуг;
- 8 – збір актуальної інформації, що стосується реабілітації для вдосконалення інформаційних систем охорони здоров'я з використанням Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я;
- 9 – розбудова дослідницького потенціалу та розширення доступності надійних доказів для реабілітації; 10 – створення та зміцнення мереж та партнерства у сфері надання реабілітаційних послуг [9, 10].

Список використаних джерел.

1. Rehabilitation: The health strategy of the 21st century / G. Stucki, J. Bickenbach, C. Gutenbrunner, J. Melvin. *J. of Rehabilitation Medicine*. 2018. Vol. 50, Issue 4. P. 309–316. doi: 10.2340/16501977-2200.].
2. Strengthening rehabilitation in health systems. Seventy-sixth World Health Assembly. 30 May 2023. Agenda item 13.4. 5 p.
3. Global estimates of the need for rehabilitation based on the Global Burden of Disease study 2019: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2019 / A. Cieza et al. *The Lancet*. 2020. Vol. 396, Issue 10267. P. 2006–2017.
4. The need for rehabilitation services in the WHO European Region. World Health Organization, 2022. 77 p.
5. Система реабілітації в Україні та шляхи її вдосконалення / І. Р. Мисула та ін. *Здобутки клінічної і експериментальної медицини*. 2019. № 3. С. 177–182.
6. Jesus T. S., Landry M. D., Hoenig H. Global Need for Physical Rehabilitation: Systematic Analysis from the Global Burden of Disease Study 2017. *Int. J. Environ. Res. Public Health*. 2019. Vol. 16. P. 980. doi: 10.3390/ijerph16060980
7. Needs and unmet needs for rehabilitation services: a scoping review / K. Kamenov, J. A. Mills, S. Chatterji, A. Cieza. *Disability and Rehabilitation*. 2018. Vol. 41 (10). P. 1227–1237. doi: 10.1080/09638288.2017.1422036.
8. Wade D. Rehabilitation – a new approach. Overview and Part One: the problems. *Clinical Rehabilitation*. 2015. Vol. 29 (11). P. 1041–1050. doi: 10.1177/0269215515601174.

9. Брич В. В. Зміцнення реабілітації як стратегії охорони здоров'я: погляд всесвітньої організації охорони здоров'я. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2021. № 4 (90). С. 31–37.

10. Gimigliano F., Negrini S. The World Health Organization «Rehabilitation 2030: a call for action». *European Journal of Physical and Rehabilitation Medicine*. 2017. Vol. 53, No. 2. P. 155–168. doi: 10.23736/S1973-9087.17.04746-3.

СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ ЯК СКЛАДОВОЇ КОМПЛЕКСНОЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗІ ЗДОРОВ'ЯМ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Зінченко Олена Костянтинівна,
докторка медичних наук, професорка,
завідувачка кафедри фізичної
і реабілітаційної медицини,
фізіотерапії та курортології,
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

Васильєва Ольга Олександрівна,
кандидатка медичних наук, доцентка,
доцентка кафедри фізичної
і реабілітаційної медицини,
фізіотерапії та курортології,
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

Петухова Ілона Серопівна,
кандидатка медичних наук,
доцентка кафедри фізичної
і реабілітаційної медицини,
фізіотерапії та курортології,
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

Україна, як одна з європейських країн активно розвиває дистанційне навчання молоді та дорослих для отримання вищої освіти, а також для можливостей підвищення професійної кваліфікації спеціалістів різноманітних галузей. Проблемам дистанційної освіти та впровадженню здоров'язберігаючих технологій під час дистанційного навчання дітей та молоді в умовах